

**Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің
30.09.2021 жылғы жалпы отырысының
стенограммасынан үзінді көшірме
Отырысты Қазақстан Республикасы Парламенті
Мәжілісінің Төрағасы Н. НИГМАТУЛИН жүргізді.**

**Выписка из стенограммы пленарного заседания
Мажилиса Парламента Республики Казахстан
от 30.09.2021 года
Вел заседание Председатель
Мажилиса Парламента Республики Казахстан
Н. НИГМАТУЛИН.**

ТӨРАҒА. Біздің депутаттардың бастамасымен әзірленген мәселе – «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде. Баяндама жасау үшін сөз Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаты Симонов Сергей Анатольевичке беріледі.

СИМОНОВ С.А. Уважаемый Нурлан Зайруллаевич! Уважаемые коллеги! На ваше рассмотрение выносится инициированный депутатами Парламента проект Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам противодействия легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, и финансированию терроризма».

Законопроект разработан в целях улучшения законодательства и национальной системы о противодействии легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, и финансированию терроризма.

В настоящее время наша страна готовится к прохождению второго раунда взаимной оценки Евразийской группой по противодействию легализации преступных доходов и финансированию терроризма, который планируется в начале 2022 года. В этой связи необходимо имплементировать в национальное законодательство рекомендации 12, 15, 24 и 25, вытекающие из международных стандартов FATF.

Эти законодательные меры позволят избежать критических замечаний, которые могут возникнуть у экспертов при проведении взаимной оценки. То есть эти меры дают возможность в последующем предостеречь нашу страну от возможных экономических санкций со стороны международных организаций и государств – членов ООН.

Законопроект содержит следующие основные нововведения превентивного характера.

Первое – установление на законодательном уровне надлежащего контроля по операциям с деньгами и иным имуществом, осуществляемым

публичными должностными лицами Республики Казахстан. Перечень этих лиц будет утверждаться Президентом Республики Казахстан, а Агентство по финансовому мониторингу, в свою очередь, будет вести персональный список этих лиц, членов их семей и близких родственников.

То есть публичные должностные лица Казахстана и их близкие при получении соответствующих услуг от субъектов финансового мониторинга будут подвергаться дополнительной надлежащей проверке, как и иностранные публичные должностные лица (согласно действующему Закону «О противодействии легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, и финансированию терроризма»).

Данная норма направлена на достижение финансовой прозрачности и возможного пресечения правонарушений, связанных с использованием вверенных полномочий политически значимыми должностными лицами.

Второе – отнесение лиц, осуществляющих деятельность по выпуску цифровых активов, организации торгов ими, а также предоставлению услуг по обмену цифровых активов на деньги, ценности и иное имущество, к субъектам финансового мониторинга.

Наделение вышеуказанных лиц статусом субъектов финансового мониторинга позволит оптимизировать преследование отмывания незаконных денежных средств, совершаемого зачастую посредством цифровых манипуляций, и подготовить систему противодействия легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, и финансированию терроризма к возникающим угрозам в сфере цифровых услуг и неправомерного использования таких виртуальных платформ в пределах территории Республики Казахстан.

Третье – предоставление доступа к данным Национального реестра бизнес-идентификационных номеров уполномоченному органу по финансовому мониторингу в целях установления прозрачности сведений о законном владельце учреждения (прямом или косвенном).

По действующей статье 5 Закона «О противодействии легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, и финансированию терроризма» клиенты обязаны предоставлять субъектам финансового мониторинга сведения о своих бенефициарных собственниках. Данные сведения в настоящее время предоставляются уполномоченному органу в произвольной форме. Поэтому в целях полной имплементации рекомендаций предлагаются поправки, предусматривающие установление уполномоченным органом по финансовому мониторингу по согласованию с Агентством Республики Казахстан по регулированию и развитию финансового рынка и Национальным Банком Республики Казахстан формы предоставления клиентами сведений о бенефициарных собственниках определенным субъектам финансового мониторинга.

В целом принятие и реализация законопроекта будут способствовать повышению безопасности национальной финансовой системы, не повлекут

отрицательных социально-экономических и правовых последствий и не потребуют финансовых затрат из государственного бюджета.

В заключение разрешите выразить благодарность членам рабочей группы за работу над законопроектом в сжатые сроки.

Уважаемые коллеги, прошу поддержать. Спасибо за внимание.

ТӨРАҒА. Сергей Анатольевич, рақмет. Баяндама аяқталды.

Енді, құрметті депутаттар, сұрақ беру рәсіміне көшеміз. Сөз депутат Қаратаев Фахриддин Әбдінабиұлына беріледі.

ҚАРАТАЕВ Ф.Ә. Рақмет, құрметті Нұрлан Зайроллаұлы.

Құрметті Сергей Анатольевич! Жоғарыда айтылғандай, заң жобасы Қазақстан Республикасының жария лауазымды адамдары болып табылатын қаржы мониторингі субъектілерінің өз клиенттеріне қосымша тиісінше тексеру жүргізу жөніндегі норманы көздейді. Бұл норма ФАТФ (Ақша жылыстатуға қарсы күрестің қаржылық шараларын әзірлеу тобы) халықаралық ұйымының ұсынымдарына байланысты.

Бұған қоса, заң жобасында мұндай адамдардың отбасы мүшелері, жақын туыстары, мысалы, шетелдік жария лауазымды адамдардың жақын туыстарына қатысты қосымша тексеруден өтеді.

Сонымен бірге заңнамада заңдар бағытының ерекшеліктерін ескере отырып «отбасы мүшелері» және «жақын туыстар» деген ұғымдар әртүрлі түсіндіріледі. Осыған байланысты менің нақтылайтын сұрағым бар.

Айтыңызшы, Қазақстан Республикасының жария лауазымды адамдарына, олардың отбасы мүшелеріне және жақын туыстарына нақты кімдер жатады? Рақмет.

СИМОНОВ С.А. Спасибо за вопрос.

Да, в рамках данного законопроекта вводится понятие «публичное должностное лицо». К этим лицам относятся лица, занимающие ответственные государственные должности, должностные лица, лица, уполномоченные на выполнение государственных функций, а также лица, управляющие государственными предприятиями и субъектами квазигосударственного сектора.

После принятия законопроекта Президентом будет утвержден перечень публичных должностных лиц из вышеупомянутых категорий. Поэтому сейчас конкретно сказать, кто будет входить в их состав, я не могу. Это будет известно после того, как Президент утвердит перечень.

Хочу сказать, что согласно международным стандартам FATF к национальным публичным должностными лицам относятся лица, которые наделены или были наделены в пределах своей страны значимыми публичными функциями управления государством. К примеру, это главы государств и правительств, старшие сотрудники Правительства, судьи и военные, видные политические деятели, а также руководители государственных корпораций. К этим лицам также относятся и публичные личности политических партий.

В качестве ответа на вторую часть вопроса хочу сказать, что в рамках работы над законопроектом было детализировано, уточнено понятие «члены семьи», а именно – «супруг (супруга)».

Что касается близких родственников, то определение будет трактоваться по Кодексу «О браке (супружестве) и семье», где к близким родственникам относятся родители, дети, братья, сестры, бабушка, дедушка, внуки.

ТӨРАҒА. Спасибо.

Сөз депутат Колода Дмитрий Владимировичке беріледі.

КОЛОДА Д.В. Спасибо, уважаемый Нурлан Зайруллаевич.

Мой вопрос адресован представителю Агентства по финансовому мониторингу.

Согласно рассматриваемому законопроекту Агентству по финансовому мониторингу предоставляется право доступа к данным Национального реестра бизнес-идентификационных номеров в целях обеспечения оперативного получения им информации о субъектах предпринимательства, в том числе об их прямых и косвенных владельцах.

Необходимо отметить, что требование FATF (Группы разработки финансовых мер борьбы с отмыванием денег) по обеспечению наличия у компетентных органов достаточной, точной и своевременной информации о бенефициарной собственности юридических лиц, получивших доступ от субъектов финансового мониторинга, не является новым.

В этой связи скажите, пожалуйста, каким образом вашим ведомством исполнялось данное требование FATF до настоящего времени? Из каких источников агентство до этого получало информацию? Спасибо.

ТӨРАҒА. Елемесов Жәніс Фарахатұлы.

ЕЛЕМЕСОВ Ж.Ф. Доброе утро! В настоящее время агентство получает информацию путем направления запросов, что является затратной процедурой по времени. В случае одобрения законопроекта агентство получит оперативный доступ и повысит эффективность финансового мониторинга.

ТӨРАҒА. Безусловно, эта норма о прямом доступе Агентства по финансовому мониторингу к базе данных Национального реестра бизнес-идентификационных номеров повысит оперативность получения необходимой информации. Поэтому эту поправку надо поддержать, здесь у нас вопросов нет. Однако, реализуя на практике эту норму, сотрудники агентства должны всегда помнить о праве добросовестных граждан на защиту их персональных данных. Это право гарантировано им Конституцией.

Мы знаем, что сейчас руководство агентства проводит правильную и эффективную работу для повышения уровня информационной безопасности. Женис Фарахатович, необходимо продолжить и завершить эту работу. Прошу Вас обратить на это внимание.

Сөз депутат Жамалов Аманжан Мәкәрімұлына беріледі.

ЖАМАЛОВ А.М. Рәкмет, құрметті Нұрлан Зайроллаұлы.

Мой вопрос адресован представителю Агентства по финансовому мониторингу.

В рамках данного законопроекта предлагается предпринимателей, осуществляющих деятельность в сфере цифровых, виртуальных активов, относить к субъектам финансового мониторинга. В Казахстане с 2020 года законодательно разрешено осуществлять деятельность в этой сфере. В этой связи ваше агентство согласно законопроекту должно осуществлять надзор за указанными субъектами.

Приведите, пожалуйста, конкретные меры деятельности в сфере цифровых, виртуальных активов. Какую информацию вы обязаны будете собирать или какую информацию должны будут вам предоставлять участники цифровых рынков?

ТӨРАҒА. Пожалуйста, Женис Фарахатович.

ЕЛЕМЕСОВ Ж.Ф. Спасибо.

Это те организации, которые на основе технологий блокчейна производят эмиссию цифровых активов, а также создают площадки для их торгов и обмена на деньги или другое имущество. После утверждения законопроекта они должны будут предоставлять информацию по всем операциям, которые вызывают подозрение, о том, что эти цифровые активы используются для легализации и отмывания преступных доходов.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Үйсiмбаев Асқарбек Съезбекұлына берiледi.

ҮЙСІМБАЕВ А.С. Рақмет, құрметті Нұрлан Зайроллаұлы.

Менің сұрағым Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің өкіліне арналады.

ФАТФ үшін маңызды мәселелердің бірі виртуалды активтерді пайдалануға байланысты қылмыстық жолмен алынған кірістерді жылыстату және терроризмді қаржыландыру тәуекелдерін төмендету болып табылады.

Осы заң жобасы шеңберінде Сіздің ведомствоның құзыреті цифрлық активтерді шығаруды, олардың сауда-саттығын ұйымдастыруды, цифрлық активтер айналымы саласындағы басқа да қызметтерді жүзеге асыратын және осы тұлғалардан хабарламалар қабылдауды жүзеге асыратын адамдардың мемлекеттік электрондық тізілімін жүргізу бойынша жаңа функциямен толықтырылады. Осыған байланысты менің сұрақтарым бар.

Бүгінгі күні сіздің ведомствоның цифрлық активтер саласындағы қызметті жүзеге асыратын осындай адамдардың тізілімін жүргізу тәртібін пысықтады ма?

Мемлекеттік тіркеуден, оның ішінде қасақана жалтаратын адамдарға қандай шаралар көзделетін болады? Рақмет.

ТӨРАҒА. Оразбек Асхат Елубайұлы.

ОРАЗБЕК А.Е. Өткен жылы заң бойынша біз осы тізімді шығардық. Қазіргі уақытта қамтамасыз етілген цифрлық активтерді шығару мен айналымын айқындау жөніндегі құзырет бекітілген. Қазіргі уақытта қамтамасыз етілген цифрлық активтердің айналымын ұйымдастыратын жосықсыз тұлғаларға қатысты шаралар қабылдау үшін жеткілікті өкілеттіктер жоқ.

Сондықтан бізге қазір міндетті хабарлау тәртібін енгізу қамтамасыз ететін цифрлық активтер мен айналымды ұйымдастыратын жосықсыз тұлғаларды әкімшілік жауапкершілікке тартуға мүмкіндік керек.

Екінші сұрақты түсінбедім.

ТӨРАҒА. Екінші сұрақты түсінген жоқсыз.

ОРАЗБЕК А.Е. Түсінген жоқпын.

ТӨРАҒА. Екінші сұрақ бойынша қолда қағаз жоқ.

ОРАЗБЕК А.Е. Иә, солай болды.

ЗАЛДА КҮЛКІ.

ОРАЗБЕК А.Е. Нұрлан Зайроллаұлы, қазақша сөйлеп кеттім мен, қазір қазақша білемін.

ТӨРАҒА. Иә, көріп отырмыз. Құдайға шүкір.

ОРАЗБЕК А.Е. Ресейден келген оралман болғандықтан кішкене қиындау.

ТӨРАҒА. Дұрыс. Оған ұялмау керек. Қадамың дұрыс.

Екінші сұрақ бойынша. Асқарбек Съезбекұлы. Депутат Үйсімбаевтың микрофонын қосыңыздар.

ҮЙСІМБАЕВ А.С. Мемлекеттік тіркеуден, оның ішінде қасақана жалтаратын адамдарға қандай шаралар көзделетін болады?

ТӨРАҒА. Какие меры будут предусматриваться к лицам, которые будут уклоняться, в том числе умышленно, от государственной регистрации?

ОРАЗБЕК А.Е. Әкімшілік рәсімдік-процестік кодекстің 463-бабы бойынша осы тұлғаларға арнайы нормалар енгізіледі.

ТӨРАҒА. Дұрыс, рақмет.

Сөз депутат Бойчин Анатолий Васильевичке беріледі.

БОЙЧИН А.В. Спасибо, уважаемый Нурлан Зайруллаевич.

Уважаемый Сергей Анатольевич! Предложенный законопроект дополнен новыми поправками, касающимися снижения некоторых пороговых значений по операциям как с денежными средствами, так и с иным имуществом, подлежащим финансовому мониторингу. Так, предлагается снизить пороговое значение по сделкам с недвижимым имуществом с 200 миллионов до 50 миллионов тенге.

В связи с вносимыми изменениями прибавится работы как субъектам, так и самому регулятору в лице Агентства по финансовому мониторингу.

Сергей Анатольевич, скажите, пожалуйста, с чем связан пересмотр порогов по операциям, подлежащим финансовому мониторингу? Согласовано ли данное изменение с самими субъектами? Спасибо.

СИМОНОВ С.А. Спасибо за вопросы.

Да, действительно, в рамках рассмотрения данного законопроекта были внесены поправки по снижению порогов по операциям с деньгами и недвижимым имуществом.

По недвижимому имуществу, Вы сказали, с 200 миллионов до 50 миллионов.

Вторая сделка – относительно выигрышей в наличной форме по результатам пари, игорных заведений, где с 3 миллионов мы снизили до 1 миллиона.

С чем это связано?

По игорному бизнесу в рамках рекомендаций FATF установлен порог в пределах 3 тысяч долларов, по курсу на сегодня это чуть больше 1,2 миллиона. В нашем законе о ПОД/ФТ по всем пороговым значениям идут круглые цифры, поэтому остановились на 1 миллионе.

Что касается снижения порогового значения по сделкам с недвижимым имуществом, то данный вид операций относится к более высоким рискам легализации доходов, полученных преступным путем, и финансирования терроризма. По аналитическим сведениям уполномоченного органа, в период с 2018 по 2020 годы идет снижение операций по сделкам с недвижимым имуществом, которые превышают порог 200 миллионов на 34 процента. Но данный вид операций, как я сказал, относится к более высоким рискам, потому что у нас в среднем при легализации или финансировании терроризма сделки с недвижимостью или чем-то другим намного ниже, в некоторых регионах стоимость жилья тоже не очень высокая.

Поэтому данное снижение позволит более оперативно мониторить все операции, выявлять подозрительные операции. Это как раз таки приведет к тому, чтобы снизить с высоких рисков на более низкие риски по легализации отмывания доходов, полученных преступным путем, и финансированию терроризма.

Хочу привести в пример международную практику. Допустим, в Российской Федерации минимальный порог по операциям с недвижимостью составляет (по курсу в тенге) около 18 миллионов, в Беларуси – для физических лиц чуть больше 9 миллионов, а для индивидуальных предпринимателей – в пределах 97 миллионов, в Армении – около 43 миллионов.

О причинах снижения я уже сказал. На заседаниях рабочей группы мы со всеми субъектами финансового мониторинга, которые будут задействованы, Национальной палатой предпринимателей и ассоциациями все это отработали, переговорили. Поэтому здесь нет никаких возражений. В основном это будет большая нагрузка на уполномоченный орган, потому что объем потока информации для них увеличится. Это больше касается их – оперативный мониторинг и изучение данных операций.

ТӨРАҒА. А вообще само снижение порогового значения по сделкам с недвижимым имуществом увеличивает объем финансового мониторинга? Увеличивает формат?

СИМОНОВ С.А. Да.

ТӨРАҒА. Вы говорите о субъектах финансового мониторинга. У нас есть кто-нибудь из НПП «Атамекен»?

ӘБІЛШАЙЫҚОВ Н.Б. Сәлеметсіздер ме! Төрағаның бірінші орынбасары Әбілшайықов Нариман.

ТӨРАҒА. Бұл сіздермен келісілген мәселе ғой?

ӘБІЛШАЙЫҚОВ Н.Б. Бұл мәселені алдын ала бизнес-қауымдастықпен талқыладық. Сұрақтар туындады, олардың бәрін қарап шықтық, бір ортақ шешімге келдік. Бұл мәселені қолдаймыз.

ТӨРАҒА. Жақсы.

Сөз депутат Күлшар Мәлік Иманкүлұлына беріледі.

ҚҰЛШАР М.И. Рақмет, құрметті Нұрлан Зайроллаұлы.

Менің сұрағым Қаржы мониторингі агенттігінің өкіліне арналады.

Жақын арада Қазақстан қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимылдың ұлттық жүйесінің ФАТФ халықаралық стандарттарына сәйкестігі, сондай-ақ оның жұмыс істеу тиімділігі бағаланатын қылмыстық кірістерді заңдастыруға және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жөніндегі Еуразиялық топтың өзара бағалауының екінші раундынан өтуі тиіс екені белгілі.

Осы Заң жобасында қылмыстық кірістерді заңдастыруға және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жөніндегі Еуразиялық топтың бағалауынан табысты өту үшін ФАТФ-тың халықаралық стандарттарын ұлттық заңнамада имплементациялау бөлігінде көзделген шаралар жеткілікті ме? Осы сұраққа жауап берсеңіз. Рақмет.

ТӨРАҒА. Жеңіс Фарахатұлы.

ЕЛЕМЕСОВ Ж.Ф. Халықаралық сарапшылар тарапынан біздің қылмыстық кірістерді жылыстатуға және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жүйеміз бағаланатын болады. Ол жерде біздің заңдарымыз және заңға тәуелді актілеріміз, сондай-ақ олардың мемлекеттік органдарда практика жүзінде іске асырылу тиімділігі бағаланатын болады. Өзара бағалаудан табысты өту үшін заңнаманың FATF ұсынымдарына сәйкестігін қамтамасыз етіп қана қоймай, практикада нақты нәтижелерді көрсету қажет.

ТӨРАҒА. Жақсы. Рақмет.

Құрметті әріптестер, сұрақтарымыз аяқталды.

Сергей Анатольевич, спасибо. Прошу присаживаться.

Енді, құрметті әріптестер, қосымша баяндама жасау үшін сөз Қаржы және бюджет комитетінің төрағасы депутат Құсайынов Марат Әпсәметұлына беріледі.

ҚҰСАЙЫНОВ М.Ә. Рақмет, құрметті Нұрлан Зайроллаұлы.

Құрметті әріптестер және шақырылғандар! «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Қазақстан Республикасы Парламенті депутаттарының бастамашылығымен Мәжіліске 2021 жылғы 1 қыркүйекте енгізілді.

Заң жобасы кірістерді жылыстатуға және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимылдың ұлттық жүйесін жақсарту, сондай-ақ ақшаны жылыстатуға

қарсы күрестің қаржылық шараларын әзірлеу тобының халықаралық стандарттарын іске асыру мақсатында әзірленген.

Осы заң жобасымен Қазақстан Республикасының төрт заңына тиісті өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі. Бұл «Сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізілімдері туралы», «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы», «Рұқсаттар және хабарламалар туралы», «Ақпараттандыру туралы» Қазақстан Республикасының заңдары.

Қаралып отырған заң жобасының негізгі мақсаттары, міндеттері мен тұжырымдамалық сәттері туралы біздің әріптесіміз Сергей Анатольевич Симонов өз баяндамасында егжей-тегжейлі баяндап берді.

Осыған Мәжіліс қабырғасында заң жобасы бойынша атқарылған жұмыстар туралы қысқаша ақпарат беруге рұқсат етініздер.

Заң жобасы бойынша мүдделі мемлекеттік органдардың, «Атамекен» Қазақстан Ұлттық Кәсіпкерлер палатасының және салалық қауымдастықтардың қатысуымен жұмыс тобының бес отырысы және Қаржы және бюджет комитетінің кеңейтілген отырысы өтті.

Заң жобасымен жұмыс істеу барысында депутаттар:

«жария лауазымды адам» және «жария лауазымды адамның отбасы мүшелері» деген ұғымдарды нақтылады;

жария лауазымды адам қаржы мониторингі субъектілерінің тиісінше тексеру объектісі болуын тоқтататын мерзімді айқындады;

ақшамен және (немесе) қаржы мониторингіне жататын өзге мүлікпен жасалатын кейбір операциялар бойынша шекті мәндерді төмендетті;

және басқа да нақтылаушы сипатта түзетулер енгізді.

Салыстырма кесте қабылданған 19 позициядан тұрады.

Парламент Мәжілісінің барлық комитеттері заң жобасына оң қорытындыларын берді.

Жоғарыда баяндалғандарды ескере отырып, Қаржы және бюджет комитеті бұл заң жобасын мақұлдап, оны Қазақстан Республикасы Парламентінің Сенатына жолдауды ұсынады.

Қолдауларыңызды сұраймын. Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет, Марат Әпсеметұлы.

Құрметті депутаттар, енді заң жобасын талқылауға көшеміз. Сөз депутат Бижанова Гүлнар Қадіржанқызына беріледі.

БИЖАНОВА Г.Қ. Құрметті Нұрлан Зайроллаұлы! Құрметті әріптестер! Мен заң жобасының кейбір маңызды өзгерістеріне толығырақ тоқталғым келіп отыр.

Заң жобасымен заңға «жария лауазымды тұлға» ұғымы енгізіледі. Мұның қажеттілігі FATF-тың 12-ұсынымының мазмұнына сәйкес негізделген.

Осы ұсынымның ережелері елдерден қаржы институттары мен қаржылық емес кәсіпорындардан жария лауазымды тұлғаларды күмәнді мәмілелер арқылы заңсыз пайдалану мүмкіндігінен айыру шараларын орындауды қамтамасыз етуді талап етеді.

Дамыған елдердің заңнамасында, маңызы бар халықаралық актілерде «жария лауазымды тұлғалар», «саяси маңызды тұлғалар», «саяси осал тұлғалар» ұғымдары бұрыннан қолданылып келе жатқанын атап өткен жөн.

Осы уақытқа дейін біздің елімізде тек шетелдік мемлекеттік лауазымды тұлғалардың қаржы мониторингі субъектілерінен қызмет алған кездегі операциялары терең бақылауға алынатын.

Енді осы заңның нормалары күшіне енгеннен кейін шетелдік жария тұлғалармен қатар еліміздің жария лауазымды тұлғаларының ақшамен және өзге де мүлікпен жүргізілетін операцияларына да терең мониторинг жүргізілетін болады.

Қаржы мониторингі агенттігі банктер, адвокаттар, нотариустар, ломбардтар, ойын бизнесінің өкілдері, сақтандыру ұйымдары және басқа да қаржы ұйымдары сияқты қаржы мониторингі субъектілерімен бірлесіп, сыбайлас жемқорлыққа және бюджет қаражатын жымқыруға, экономикадағы көлеңкелі үлесін азайтуға қарсы күресте өз үлесін қосады деп үміттенеміз, бұл, өкінішке орай, біздің еліміз үшін өте өзекті мәселе.

Заң жобасының тағы бір маңызды бағыты цифрлық активтерді шығаруды, олардың сауда-саттығын ұйымдастыруды жүзеге асыратын, сондай-ақ цифрлық активтерді ақшаға, құндылықтарға және өзге де мүлікке айырбастау жөнінде қызметтер көрсететін адамдардың қаржы мониторингі субъектілерінің аясын кеңейту.

Виртуалды валюталарды пайдалану заңсыз жолмен алынған кірістерді жылыстатуға қарсы күрес тұрғысында жаңа тәуекелдер мен проблемаларға байланысты болады. Мемлекет көрсетілген тәуекелдерді тиісті түрде реттеуді қамтамасыз етуге тиіс.

FATF ұсынымдарына сәйкес виртуалды активтер қызметтерінің провайдерлері ақшаны жылыстатуға және терроризмді қаржыландыруға, лицензиялауға немесе тіркеуге қарсы іс-қимыл мақсатында реттелуі тиіс және оларға бақылаудың немесе қадағалаудың тиімді жүйелері қолданылуға қажет.

Осыған байланысты заң жобасымен «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» Заңға осы тұлғалардың қызметті бастағаны немесе тоқтатқаны туралы хабарлама есебінен хабарламалар тізбесін кеңейту бөлігінде толықтырулар енгізіледі.

Сондай-ақ заң жобасында Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің құзыретін осы тұлғалардың мемлекеттік тізілімін жүргізу, сондай-ақ олардан хабарламалар қабылдау арқылы толықтыру ұсынылады.

Бұдан басқа, заңды тұлғалардың және дара кәсіпкерлердің бенефициарлық меншік иелері туралы дұрыс және толық ақпаратты қамтамасыз ету мақсатында Қаржы мониторингі агенттігіне бизнес-сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізілімінің деректеріне рұқсат берілетін болады.

Осы жылдың басында Мемлекет басшысы өз Жарлығымен Қаржы министрлігінің құрылымынан қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті

органды шығарғаны, жеке агенттік құрылғаны бәрімізге мәлім. Бұл ведомство көлеңкелі экономикаға қарсы күреске бағытталған барлық мемлекеттік органдардың қызметін үйлестіретін орган болып табылады.

Қабылданған шешім осы органның алдына қойылған міндеттерді толық көлемде шешуге мүмкіндік береді деп үміттенеміз.

Осы заң жобасы бойынша жұмыс тобының мүшесі ретінде әріптестерімді ұсынылып отырған нормалар салалық кәсіпкерлік қауымдастықтармен, мүдделі мемлекеттік, құқық қорғау және арнайы органдармен бірлесіп жан-жақты талқыланғанына сендіргім келеді. Олар бойынша келісілген шешімдер қабылданды.

Құрметті әріптестер, жоғарыда баяндалғандарды ескере отырып, осы заң жобасын қолдауларыңызды сұраймын.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет, Гүлнар Қадыржанқызы.

Құрметті әріптестер, басқа талқылауға жазылған депутаттар жоқ. Талқылау барысында бір ғана ұсыныс түсті, ол – заң жобасын тұтастай мақұлдау. Қарсылықтарыңыз жоқ болса, онда осы ұсынысты дауысқа қоямын. Дауыс берулеріңізді сұраймын. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранға беріңіздер. Шешім қабылданды.

Осы мәселе бойынша қаулының жобасы сіздерде бар. Сол бойынша дауыс берулеріңізді сұраймын.

Нәтижесін экранға беріңіздер. «Қатысып отырған» – 95, «дауыс бермеген» – 1, «жақтағандар» – 94. Қаулы қабылданды.

*Дүрме: Құжаттамаша қабылданады ету
Билангийн сектор меңгерушісі
Майт Н.Майынтаған.*